

POSTANOWIENIE

Dnia 18 września 2020 roku

Referendarz sądowy E. J.

w Sądzie Rejonowym Poznań - Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu, Wydział II Cywilny

po rozpoznaniu w dniu 18 września 2020 roku w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku: Bank (...) spółka akcyjna z siedzibą w W.

przeciwko dłużnikowi: A. C.

o nadanie klauzuli wykonalności na rzecz następcy prawnego wierzyciela

postanawia

oddalić wniosek.

Referendarz sądowy E. J.

UZASADNIENIE

Wnioskodawca wniósł o nadanie klauzuli wykonalności Bankowemu Tytułowi Egzekucyjnemu nr 119/15/P wystawionemu w dniu 27 stycznia 2015 r. przez (...) Bank spółka akcyjna z siedzibą we W. wobec dłużnika A. C., uprzednio zaopatrzonemu przez referendarza sądowego w tut. Sądzie w klauzulę wykonalności w sprawie o sygnaturze akt II Co 475/15 - na rzecz Banku (...) spółka akcyjna z siedzibą w W., na podstawie art. 788 § 1 k.p.c. W uzasadnieniu wnioskodawca wskazał, że z dniem 1 października 2019 r. wstąpił we wszystkie prawa i obowiązki (...) Bank spółka akcyjna z siedzibą we W., na podstawie art. 494 § 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych.

Referendarz sądowy zważył, co następuje:

Wniosek nie mógł zostać uwzględniony.

Na podstawie Ustawy o zmianie ustawy - Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw z dnia 25 września 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1854), która weszła w życie 27 listopada 2015 r., uchylono art. 96 - 98 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe. Przepis art. 98 ust. 2 stanowił, że jeżeli po dokonaniu czynności bankowej, o której mowa w art. 97 ust. 1, obowiązek spełnienia świadczenia przeszedł na inne osoby w wyniku spadkobrania lub przekształcenia osoby prawnej albo gdy zachodzi potrzeba egzekucji z majątku wspólnego małżonków, podstawą egzekucji może być tytuł wykonawczy oparty na bankowym tytule egzekucyjnym zaopatrzonym w sądową klauzulę wykonalności nadaną przez sąd przeciwko tym osobom. Ustawa z dnia 25 września 2015 r. została uchwalona w następstwie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 14 kwietnia 2015 r., sygnatura akt P 45/12. Ustawą nowelizującą uchylono nie tylko art. 96 - 98 Prawa Bankowego, lecz także art. 786² k.p.c. Dokonana wówczas zmiana systemu prawnego oznacza, że po wejściu jej w życie banki zostały pozbawione uprawnienia do wystawiania bankowych tytułów egzekucyjnych, ustawodawca musiał jednak wziąć pod uwagę, że w obrocie prawnym znajdowały się (...) wystawione w przeszłości, przy czym tytuły te, w związku z odroczeniem przez Trybunał Konstytucyjny utraty mocy obowiązującej zakwestionowanych przepisów, mogły być wystawiane do dnia 27 listopada 2015 r.

Zgodnie ze stanowiskiem przedstawionym w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2016 r. (sygn. akt III CZP 56/16), przepis art. 11 ustęp 1 i 2 ustawy z dnia 25 września 2015 r. o zmianie ustawy - Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r. poz. 1854) stosuje się także do postępowania w sprawie

o nadanie bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności na rzecz banku - nabywcy wierzytelności objętej bankowym tytułem egzekucyjnym, któremu przed wejściem w życie tej ustawy nadano klauzulę wykonalności. Analizowano bowiem sytuację, gdy po nadaniu bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności, dochodzi do wielokrotnych zmian podmiotowych, zarówno po stronie wierzyciela jak i dłużnika. W uzasadnieniu przedmiotowej uchwały Sądu Najwyższego wskazano, że zgodnie z uchylonym art. 98 ust. 2 Prawa bankowego możliwe było również nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu przeciwko osobom, na które przeszedł obowiązek świadczenia lub przeciwko małżonkowi dłużnika, co do zmian po stronie wierzyciela zastosowanie w tym zakresie znajdował dotychczas na zasadach ogólnych art. 788 k.p.c. Zdaniem Sądu Najwyższego, nie należy rozróżniać sytuacji, w której klauzula wykonalności jest nadawana po raz pierwszy na podstawie uchylonych przepisów Prawa bankowego i art. 786² k.p.c. oraz w której podstawą nadania klauzuli wykonalności jest nieobjęty nowelizacją art. 788 k.p.c. Rozróżnienie jest nie do utrzymania, gdy chodzi o nadawanie klauzul wykonalności przeciwko osobom innym niż ta, która dokonywała czynności bankowej bezpośrednio z bankiem. O dopuszczalności egzekucji wobec tych osób stanowił bowiem uchylony ustawą nowelizującą art. 98 Prawa bankowego regulując przeciwko komu możliwe jest prowadzenie egzekucji na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego (por. uzasadnienie uchwały SN z dnia 7 maja 2010 r., sygn. akt III CZP 18/10, OSNC 2010, nr 12, poz. 157). Sąd Najwyższy przesądził, że ustawa Prawo bankowe zawierała samodzielną regulację dotyczącą następstwa prawnego po stronie zobowiązanej w kontekście bankowego tytułu egzekucyjnego (por. uchwała SN z dnia 26 czerwca 2014 r., sygn. akt III CZP 46/14).

Sąd Najwyższy wskazał, że nie jest dopuszczalne nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu w jakimkolwiek postępowaniu klauzulowym wszczętym po dniu 27 listopada 2015 r., to jest po wejściu w życie ustawy zmieniającej. Zatem po wejściu w życie ustawy nowelizującej nie ma również podstaw do nadawania klauzuli wykonalności bankowym tytułom egzekucyjnym klauzuli wykonalności na rzecz innych osób niż strony konkretnej czynności prawnej, to jest w rozstrzyganym przypadku na rzecz wnioskodawcy, który nie był stroną czynnością prawną z dłużnikiem oraz na rzecz którego nie nadano klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu wystawionemu przez (...) Bank spółka akcyjna z siedzibą we W.. Postępowanie niniejsze ma charakter samodzielny, nie jest kontynuacją postępowania klauzulowego prowadzonego pod sygnaturą akt II Co 475/15. Sąd Najwyższy w wyżej cytowanym orzeczeniu, z którym referendarz sądowy zgadza się, wskazał iż czasowy zakres zastosowania ustawy nowelizującej należy oceniać w stosunku do każdego postępowania w sprawie nadania klauzuli wykonalności odrębnie, a miarodajne dla tej oceny jest to, czy konkretne postępowanie toczyło się w dniu wejścia w życie ustawy nowelizującej (jako wszczęte i niezakończone) i czy w tym konkretnym postępowaniu (a nie w innym) doszło do wydania postanowienia w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności. Nieistotne jest natomiast to, czy w przeszłości wobec bankowego tytułu wykonawczego były prowadzone postępowania klauzulowe i z jakim wynikiem (podobną interpretację art. 11 ust. 2 ustawy zmieniającej przedstawił Sąd Okręgowy w Poznaniu w postanowieniu z dnia 10 stycznia 2017 r., sygnatura akt II Cz 1964/16, niepubl.). W wyżej wskazanym orzeczeniu trafnie wskazano, iż dokonując wykładni art. 11 ust. 2 uwzględnić należy cel wprowadzenia ustawy z dnia 25 września 2015 r. Zgodnie z uzasadnieniem projektu ustawy z dnia 25 września 2015 r. potrzeba wydania nowelizacji podyktowana była wydaniem przez Trybunał Konstytucyjny wyroku z dnia 14 kwietnia 2015 r. (sygnatura akt P 45/12), w którym Trybunał orzekł, że przepisy art. 96 ust. 1 i art. 97 ust. 1 Prawa bankowego regulujące wystawianie bankowych tytułów egzekucyjnych oraz prowadzenia na ich podstawie egzekucji były niezgodne z art. 32 ust. 1 Konstytucji z dnia 2 kwietnia 1997 r., orzekając równocześnie o utracie mocy tych przepisów z dniem 1 sierpnia 2016 r. Uzasadniając swoje rozstrzygnięcie Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że prawo do wystawiania bankowych tytułów egzekucyjnych, był nieuzasadnionym przywilejem banków, naruszającym zasadę równego traktowania wyrażoną w art. 32 ust. 1 Konstytucji. Przepis art. 11 ust. 2 nie może być interpretowany w oderwaniu od celu wprowadzenia noweli, ale również jego interpretacja nie może nie uwzględniać pozostałych przepisów intertemporalnych. Taki sposób wykładni pozwala na jednolite rozstrzygnięcia wszystkich wchodzących w rachubę przypadków zmian podmiotowych po wystawieniu (...) i nadaniu mu klauzuli wykonalności na podstawie przepisów dotychczasowych, niezależnie od tego, czy zachodzą one po stronie wierzyciela czy dłużnika. W każdym bowiem przypadku decyduje to, czy postępowanie klauzulowe zostało wszczęte przed datą wejścia w życie ustawy nowelizującej i czy przed tą datą doszło do wydania postanowienia co do nadania klauzuli wykonalności. Jeżeli warunki te nie są spełnione, nadanie klauzuli wykonalności czy to na rzecz banku – następcy prawnego banku wystawcy, czy to przeciwko przejemcy długu, spadkobiercy lub małżonkowi dłużnika, jest niedopuszczalne, a

postępowanie wszczęte przed wejściem w życie ustawy nowelizującej powinno podlegać umorzeniu (art. 11 ust. 1). Przyjętego rozwiązania nie podważa regulacja zawarta w art. 11 ust. 3. Przepis ten przewiduje wprawdzie, że (...) którym nadano klauzulę wykonalności według przepisów dotychczasowych, zachowują moc tytułów wykonawczych, ale taka jego hipoteza nie obejmuje możliwości uzyskiwania po wejściu w życie kolejnych tytułów wykonawczych, na rzecz lub przeciwko innym podmiotom. Przeciwnie, w świetle stanowiska przyjętego przez Trybunał Konstytucyjny należy dojść do wniosku, że zachowanie mocy przez tytuły wykonawcze powstałe pod rządami dawnego prawa następuje, co do zasady, tylko w granicach podmiotowych określonych w klauzuli wykonalności nadanej według przepisów dotychczasowych.

Mając na względzie powyższe rozważania, na podstawie cytowanych przepisów, wniosek należało oddalić, o czym orzeczono jak w sentencji postanowienia.

Referendarz sądowy E. J.